Csütörtök, 1939 szeptember 17., vasárnap. Ára 12 fillér. XIII. évfolyam, 37. szám.

CSILLÖMÖLKI HIRLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csillámolk, gróf Szechenyi utca 12. Telefon: 55. Csekkszám 17.256.

Felelős szerkesztő NAGY IMRE

Előfizetési árak: 1 évre 6, ½ évre 3, ¼ évre 1·50 P. Megjelenik minden szombaton

Ovakodj a kémektől! Fecsegés hazaárulás!

Elmaradt utazás

Irta: Kodolányi János

Ezen az őszön előbb Olaszországba ittt volna mennem tanulmányaim, majd Finnországba. Olaszországi utamra nem kerülhetett olyan lelkesen, mint immár megszokott finnországi utamra, annak ellenére sem, hogy először járatam már Rómában. De a szeres barátí kapcsolatok, amelyek odakötöttek, a hercehun kis voltonnép iránt érzett mély vonzalmam, a finn nyelv iránti rajongásom, két fontos művemnek való munkám emlékei, s nem legutolsó sorban a magyar, meg-nem-szűnő sors benső rokonsága második hazámmá tette Finnországot a most, azonkor a lengyel-német ágyúk már rég eszedelen dörgése fenyegetőzött előttem, azzal a honvágy keserűségével hinta. Most ennek nyomtalanul az újabb örömei változnak. A feltétlenül szeretem ott sem hagyni nyugton: itt a helyünk, magyaroknak. Ma

Miáta kitört a háború, naponta több ször is felfedezem a térképeket s gondolatban végigjárom a többezer kilométeres utat. Ki-ott megállapodok s elgondolom, mi lett e sorsa egy-egy barátomnak? Éppen a kezembe került szerencsém Pecsenowski barátom legutolsó franciaországi levele Varsóból. Három évvel ezelőtt együtt utaztunk egy tudósítóval apát napon Budapestről Varsóba. A Vág völgyén haladva sikesen ballagtta feleségével a lublukanó várromokról lantot magyarázatainak s mély megnyőződéssel kijelentette: „Hiszen itt minden a magyar történelmet hirdeti, és mind ősök hőstettemk!"

Ismerős jelenek más beréttain is, akik kel' a vonaton Riga és az észt határ között arról beszéltünk, milyen lett az ifjúság szellemi. Egy fiatal észt egyetemi tanár, Rauo, amint az emlékeiből fűzöve mesél a szörnyű orosz ellenőrzésről, az oroszok ellen vívott harcok utolsó fejezetéről. Ez szinte hallom a kissmai repülőtér mellett esővegő és ónoló ilyen panaszok hangját. Mind olyan országok ezek, amelyekből felénk sugároznak vagy a faji vagy a történelmi sors rokonsága. Mind, Finnországgal együtt, legalább szkizofrénikus keresztezésben bőr-bubánunk az önálló történelmi lét miatt, padtaj mind kizsarolt fogtak lenni, hogy modern civilizációt, emancipált társadalmi berendezkedéset, nemzeti kultúrát teremtsenek. Mindegyikben egy szinte reménytelen küzdelem harcedzett, kezben hívő nemzetek sajátságos ellen, amelyek fáklyáját az ő fiai, íróról, elszánt nemzetőrének. Mindegyik csak hősszenvedés, szinte mámoros függetlenségi tehetséget vissza. Mert vonzódom

[illegible] a lelket felhavaró s megújító

Az elmaradt utazás annyit jelent, hogy a mély belső, kapcsok, melyek bennünket, magyarokat, ezekhez a vérben újjászületett népekhez fűzik, most egyelőre megszakadtak. A négymilliós finn nép, a Budapest lakosságánál alig nagyobb népességű kis Észtország, a nem egészen kétmilliós Lettország, a két és félmilliós Litvánia — szorongva tekint Keletre, Nyugatra

A történelem különös tragikuma, hogy némely, e kultúrában csodálatos örökét felmutató nép időről-időre — s hozzá igen rövid időközökben — a megsemmisülés szakadékához sodródik. Különös tragikuma a történelemnek, hogy vannak népek, amelyek bár tudják, hogy életük csak az nyer, aki kockáztatni tudja életét, szabadságban csak rendesen elvesztí. E népek irodalma — tehát öntudata — tisztában van ezzel a tragikummal s mégis optimizmus tölti el szellemét, bátran ing újra és újra az építőmunkához. [illegible] a Vasúr lejtőjén dolgozgató parasztí. Az anya, amikor [illegible] ja gyermekét, nem néz fel a vaikán futólagó kráterére, s a szerelmesek vigan ölelik meg egymást, bár lehet, hogy legmélyebb csókjuk közben szuhog rájuk a láva, omlik a forró hamu. Nem győztem csodálni a sessét mersodást még legkisebb tettükben is. Minden mindew művek az örökkévalóságot szolgálná! Ha pedig az őket [illegible] gető veszélyekről beszélítünk, még ők csuklták el szomorúságunkat, mintha a kis apródi bizalmat a pöcélon vitáz. (E kis népekben visszapillan mi, bizony, „nagy nép" vagyunk!)

Hiszágos dolog volna azon töprengeni; vajon mikor kerülhet sor az elmaradt utazásra. És ha sor kerülhet rá, milyen országokon, milyen határokon át? Utazunk-e szemében a határokat a sapkák jelentik. Négyszögletes sapka a lengyeknek, kerek bajnaszapka a lettnek, csúcsmarkú pudmanka a fínen, tányérsapka nyaszon az észtek, fínnek lejtő. Vajjon milyen sapkák fogadnak, [illegible] ismét egyszer átrabog vonat a vonat [illegible] a.

[illegible] ső földön [illegible] repülőgép [illegible] ságának az újjáépítés állomás elé gördül? Hiszágos dolog ez, mert a valóban büdönének csak az elején lesznek. Mégis újra meg újra meghódít, hiszen ez a kérdés a jövőjébe nagy önszámonjáti tekintő magyarság sorsát is jelenti. De életem legszebb utazási hitei tölötték el. Megismerjem s ma kell, hogy minden magyar megtanulja: minél rokonszenvesebb egy nép, minél több veszély fenyegeti, annál inkább az örökkévalóság számára kell dolgoznia. Bizonyságban élő népeket ismerhet a vegetatív folyamat szinte párhuzam nélkül — fenyegetett népeket csak a minden egyes szívben izző bátorság, bíz, önbizalom s a mindeneken győztes optimizmus tarthat meg. Csak ez tudja odavetni az életet is, ha kell

Magyarországot nem fenyegeti veszély

A képviselőház külügyi bizottsága csütörtökön délelőtt tartotta ülését vitéz Imrédy Béla elnöklésével.

A beszélő elnöknek megnyitó szavai után Csáky István gróf külügyminiszter tartotta meg exposéjét:

— Az az önmaiam — mondotta, — amelyet a magyar nép minden rétege hatek óta tanúsít, mutatja, mennyire beidegződött népünkbe a meggyőződés, hogy a háborúi bolyongó politikai akiusok tényleg csak pro-

[illegible] ket a külön bejző nemzetközi konferenciák.

— Éveken át békés megoldásban, a józan ész és türelem eredményekedtünk. Az egész világ kalifornia a bizonyítványt, hogy ezt mindent elértünk, hogy mást szeretnénk, de csak azért, hogy a legyek dörgése ne hívja még egyszer po [illegible] megpróbáltatásokon átment generációnkat.

— Az 1939 őszén elördült fegyverek nak ravaszát 1919—20-ban hurzák fel. A magyar kormány körültekintés, mérsékl alól [illegible] dítkét

— Megőrzik hagyományos békeségét barátaival szemben, mert egy ország becsülete nagyobb érték, mint minden [illegible]

— Hiven eddigi népienontartó politikánkhoz, kisebbségi javaslatot terjesztünk nyel [illegible] át a román kormánynak. A tervezet olyan, hogy annak keretein belül minden kisebbségi sorsban jutott romániai magyar konkrét sérelmei is orvoslást nyerhetnek. A válasz még késik, nehezen fogom pedig egyhamar megismerésnél, a miljában már megtett és konkrét formába öntött javaslatot.

— Jugoszláviával szemben könnyebb a helyzetünk és így annak kormányára bízzuk, hogy akar-e valiuk kisebbségi szerződést kötni és ha igen, a tervezet diktézését is, amelyet mindég azzal az őszinte jóindulattal fogunk tanulmányozni, amely a két állam közti viszonyt legjobbá [illegible]

— Magyarországot a határun viaskodó felek részéről semmi veszély sem fenyegeti, így a kormány felülvizsgálatnak tartotta semlegességi nyilatkozatot tenni.

— A magyar kormány szándéka a baráti politikát folytatni szomszédaival,

HIREK

— Olvasóinkhoz! A m. kir. minisz[illegible] 8.310/1939. M. E. sz. rendeletével a sajtótermékek terjedelmét [illegible]totta. Hetilapok csak rendes terjedelmük 50%-ában jelenhetnek meg. Így lapunk 3 oldalnyi terjedelemben jelenhetne meg. Ez gyakorlatilag lehetetlen s csak 2 oldalnyi terjedelemben állhatunk olvasóink rendelkezésére. Kérjük olvasóink megértő, szíves tá[illegible]ettel: KIADÓHIVATAL.

[illegible] Dr. Györffy Lénárd [illegible] orvos eljegyezte Potyondy [illegible]

[illegible] Özv. Fehér Istvánné szül. Tálos Fáni 60 éves korában Székesfehérváron, folyó hó 8-án elhunyt. Az elmult vasárnap temették el Székesfehérváron. Testvére és két gyermeke gyászolja.

— A celldömölki plébános helyettesítése. A pannonhalmi főapát a celldömölki r. kat. leányiskola igazgatásával megbízott dr. Horváth Károly esperes-plébános helyettesítésére Szomor Pelicián OSB tanárt helyezte Pannonhalmáról Celldömölkre és ideiglenesen megbízta a celldömölki plébá[illegible]

— Papi koronagyűlés. A kemenesaljai r. kat. egyházmegye papsága szeptember 7-én, csütörtökön tartotta őszi koronagyűlését [redacted] dr. Horváth Károly esperes-plébános elnöklete alatt.

[illegible] Országos protestánsnapok [illegible]ban. Az Országos Bethlen Gábor [illegible] 1939. október 28-tól 31-ig Buda[illegible] [illegible]ri találkozót rendez, amelyre a megnagyobbodott ország minden részéről szeretettel hívja a rendezőség az evangelikus és református híveket. A négy napig tartó nagy gyűlés gazdag programmal várja és fogadja az érkezőket. A gyűlések a Hősök-terén és a Vigadóban lesznek. A rendezőség 75%-os vasúti kedvezményről gondoskodott a [illegible] résztvevők részére. Kellő számú je[illegible] egyes vonalakon külön vo[illegible] Jelentkezni a lelkészi hivataloknál lehet szeptember 15-ig, ahol részletes tudnivalók és tájékoztató prospektus áll az érdeklődők rendelkezésére.

— Kinevezések a celldömölki Fűtőháznál. A Máv. Igazgatósága Mészáros Gyula fűtőt előfűtővé, Somogyi Áront [illegible], Kőtalvi Károly, Pinta János, Molnár Jenő, Németh János II., Horváth József, Marton Ferenc, Góda István, Podör József és Nagy József máv. alkalmazottakat fűtőkké nevezte ki július 1-i hatállyal.

— Vasúti-orvos kinevezés. A Máv. Igazgatósága dr. Mesterházy Kálmán szombathelyi közkórházi alorvost celldömölki máv. pályaorvossá nevezte ki. Az új orvos e hét elején kezdi meg működését.

— Tanítóválasztás Vönöckön. A [illegible] lévő tanítói állás az elmult vasárnap délután került betöltésre. Az állásra hetten pályáztak, Bognár Sándor az eddigi helyettes és Sőle Béla. A választás során Bognár Sándor földinket másodtanítóvá választották.

— Légoltalmi gyakorlat Jánosházán. Folyó hó 11-én este 1/4 9-től 3/4 9-ig tartotta légvédelmi gyakorlatát a Jánosházai Légoltalmi Szervezet. A gyakorlat a lakosság fegyelmezett magatartása folytán a [illegible] rendben zajlott le. Az egyes [illegible] az őrsök kifogástalanul oldot[illegible]

[illegible] Mezőgazdasági munkások [illegible] gazdasági munkás (cseléd, napszá[illegible] csépl[illegible]munkás) [illegible] igazolvány [illegible] biztosítás [illegible] esik, a községi elöljáróságnál kiváltani. Aki a könyvét az ellenőrzések során felmutatni nem tudja, szigorúan meg lesz büntetve. Minden munkás ragaszkodjék ahhoz, hogy munkaadója a biztosítási bélyegeket a biztosítási könyvbe beragassza [illegible] Biztosítási tudnivalókról a jelentkező [illegible] munkáltatók egy kis könyvecskét kap[illegible]

— Baleset. Galovics József 60 éves napszámos, amint kocsijával munkára ment a kocsiról leesett. A ló úgy megrugta, hogy a bal felsőlábszárcsontja eltörött. A celldömölki közkórházban ápolják.

— Új ezüstérmék és váltópénzek verését [illegible] rendelte el a pénzügyminiszter. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az ezüstből és a nem nemes fémből verhető pénzérmék mennyiségének újabb megállapítása tárgyában. A rendelet 6.9 millió darab egypengős ezüstérme verését rendelte el. A váltópénzek sorában kétfilléres érmékből egymillió darab, az egyfilléres érmékből szintén egymillió darab verését rendelte el. A fenti rendelet kihirdetésének napján hatályba lépett.

— Rendelet a zsidók italmérési engedélyeinek megvonásáról. A Budapesti Közlöny közli a pénzügyminiszter rendeletét a zsidótörvény végrehajtása tárgyában kiadott rendelet alapján az italmérési és italeladási engedélyekről. A rendelet kimondja, hogy italmérésre, italeladásra (italelárusításra) jogosító engedélyt zsidónak nem lehet kiadni. Az 1939. május 5.-e előtt zsidónak kiadott italmérésre és italeladásra jogosító engedélyeket a bortermelők részére kiadott engedélyek kivételével Budapesten, valamint a törvényhatósági jogú városokban öt év alatt, a megyei városokban, valamint nagy- és kisközségekben két év alatt, a bortermelők részére kiadott engedélyeket pedig kivétel nélkül minden helyen két év alatt kell megvonni.

— Zöldkeresztes tejakció támogatására gyűjtés indult. A tejakció során tej segélyt kaptak a mult évben a rászorult csecsemők, anyák és iskolás gyermekek. Most gyűjtést indítottak, hogy az állam által juttatott tej mellé kenyeret is kapjanak a segélyezettek. A gyűjtést Celldömölkön a községi hajdúk végzik, akik a pénz, vagy természetbeni adományokat át is veszik.

— Állást kaphat a szombathelyi hatósági munkaközvetítő (Szily János-u. 25.) szeptember 13-i jelentése szerint 2 asztalos, 1 bádogos, 1 borbély, 2 cipész, 1 gépész, 2 gyári munkás, 1 bentes, 1 kertész, 1 kerékgyártó, 1 kovács, 1 lakatos, 1 molnár, 1 napszámos, 1 sütő, 1 férfiszabó, 2 vas- és fémöntöde munkás, 1 villanyszerelő, 4 ügynök, 3 fuvaros, 1 szolga, 6 házicseléd, 7 tanonc és 7 gazdasági cseléd.

— A védett gazdatartozásokra vonatkozó újabb rendelkezések. A meg nem törölt védettségek 1940. évi október hó 31-ig fennmaradnak. A 10 k. holdnál nagyobb területű és 100 koronát meghaladó tiszta jövedelmű birtokok védettsége amely a kat. tiszta jövedelem 20 szorosát nem haladja meg, a folyó évi október 31 napja után a kincstár, vagy bármelyik érdekelt kérelmére törölhető. Az 500 kat. holdnál nagyobb területű birtokok védettsége a folyó évben megszűnik. A régi gazdatartozások után fizetendő kamatok mértéke az ingatlanok nagysága és kat. tiszta jövedelméhez képest 5, 5.5, 6 és 6.5 százalék.

— Állástkeresők figyelmébe. Nyugalmazott vasutas, aki kerékpárhoz, lószerszámhoz stb. ért, azonnal alkalmazást nyerhet Benkő János vadkereskedőnél, Celldömölkön.

PIACI ÁRAK

[illegible] az alábbi árak [illegible]:

búza	19.00—19.50	rozs	14.00—15.00
árpa	16.00—16.50	zab	16.00—17[illegible]
tengeri	19.00—20.00	burgonya	5.00—6.00
tej	0.18—0.20	tejfel	0.80—0.90
túró	0.80—0.90	vaj	3.20—3.60
sajt	1.60—2.00		
vöröshagyma	0.04—0.05	fokhagyma	0.02—0.03
sárgarépa	0.03—0.04	zöldség	0.03—0.05
sóska	0.08—0.10	zöldbab	0.50—0.52
kalarábé	0.01—0.04	kel	0.04—0.05
ugorka	0.08—0.10	paprika	0.01—0.03
zöldbab sz.	0.35—0.40	káposzta	0.14—0.16
mák	0.80—1.00	paradicsom	0.14—0.18
alma	0.10—0.12	[illegible]	[illegible]
barack	0.16—0.20	[illegible]	0.08—0.10
[illegible]	0.05—0.07	[illegible]	[illegible]—1.30
[illegible]	1.40—2.00	[illegible]	[illegible] 1.80

NEMZETI MOZGÓ

Ünnepélyes megnyitás 16-án, szombaton este fél 9 órakor!

A következő filmek kerülnek bemutatásra:

[illegible]	Toprini nász
Szerda Csütörtök	Lázadás Marokkóban
Szombat Vasárnap	Nem loptam én életemben
Szerda Csütörtök	Elkésett szerelem

Előadások kezdete: [illegible]ton este fél 9 órakor, vasárnap délután 4, 6 és este fél 9 órakor, szerdán este fél 9 órakor, csütörtökön este 6 és fél 9 órakor.

Helyárak: ünnepnap, szombaton vasárnap: zártszék 1 P, zsöllye 80, támlásszék 70, fenntartott hely 60, I. hely 40, II. hely 30, gyermekjegy 20 fillér. — Szerdán és csütörtökön (ketten egy jeggyel): zártszék 1.20 P, zsöllye 1 P, támlásszék 80, fenntartott hely 70, I. hely 50, II. hely 30, gyermekjegy 20 fillér.

— Az exportbúza minőségi kellékei. Külföldi értékesítésre csak jóminőségű búza kerülhet. Éppen ezért hivatalos búzatermesztésünket főként minőségi irányban fejleszteni, mert máskülönben búzafeleslegünket külföldön értékesíteni egyáltalán nem tudjuk. A minőségi búza hl. súlyának legalább 81 kg-nak kell lenni, egészségesnek, száraznak, idegen anyag (gyommag és egyéb tisztátalanság) 1 %-nál több nem lehet. Ha az eladásra kínált minőségi búza 1 %-nál több idegen anyagot tartalmaz, úgy az átvételt vagy megtagadják, vagy a felár fizetésétől eltekintenek. További követelmény a minőségbúzától, hogy benne poloska csípett (szerecsen poloska) szem legfeljebb 2 % lehet. A minőségnek azonban a búza tartalmára is ki kell terjedni, nevezetesen a minőségbúzánál követelmény, hogy 70 % acélos szemet tartalmazzon.

— Értesítés! Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Bisiczky-gyógyszertár épületében lévő óra- és ékszerész üzletemet katonai bevonulásom miatt a régi helyemen, a Turul-nyomda mellett folytatom tovább. Kérem a nagyérdemű közönség további szíves pártfogását. Hazafias tisztelettel: Nagy Jenő óra- és ékszerész.

SPORT

Nagy gólaránnyal győzött a CVSE!

CVSE—KTK 8:1 (1:0)

Celldömölk. Vezette: Keresztény

Szeptember 10-én, mult vasárnap szép és eredményes játékkal győzött a CVSE. Az első félidőben úgy festett a játék képe, hogy meglepetés lesz, de szünet után nagyon visszaesett a KTK s így játszva érte el góljait a CVSE. Góllövők: Havas (4), Pántek (3) és Simon, illetve Bencik.

1.	Selyemipar	3	3	—	—	7:2	6
2.	CVSE	3	2	1	—	11:2	5
3.	Haladás III.	3	2	—	1	8:2	4
4.	MZSE	3	2	—	1	7:5	4
5.	SFAC II.	2	1	—	1	6:2	2
6.	Kőszeg	1	1	—	—	3:2	2
7.	[illegible]TEX	3	—	2	1	3:4	2
8.	SzFC II.	4	1	—	3	5:7	2
9.	Szentgotthárd	2	1	—	1	3:7	2
10.	SVSE II.	3	—	1	2	1:8	1
11.	ZTE						
12.	Körmend	3	—	—	3	1:13	—

Vasárnap, 17-én Sopronban az SVSE II. csapatával játszik a CVSE. Nagyon meg kell küzdeni a csapatnak, ha nem akarja, hogy vereség érje. —őr—

Laptulajdonos: a Turul Szövetség [illegible]

TURUL NYOMDA NYOMÁSA CELLDÖMÖLK.